

gåsemadsplanter derfor på Amager. Når forsøget er afsluttet senest første november i år skal Aresa melde tilbage til Skov- og Naturstyrelsen med resultaterne. Vores notat om sagen ligger på hjemmesiden. Her lægger vi også kopi af resultaterne, når vi får dem.

Tilbage er så blot at fortælle, at vi også behandler ansøgninger om godkendelse til produktion med gensplejsede organismer under indesluttede forhold (lukkede systemer) og om godkendelse til mærkedsføring. Og måske for en god ordens skyld bemærke, at alt med landminer tager militæret sig af. □

Aresa

Landminer – en af verdens svøber

Hver måned bliver over 2.000 mennesker dræbt eller lemlæstet ved mine-eksplosioner. De fleste af ofrene er civile, der træder på eller kører hen over en landmine, efter at fjendtlighederne er ophørt.

Landminer findes spredt over et areal på 200.000 kvadratkilometer, svarende til knap fem gange Danmarks areal.

Minerne er lette at lægge ud men besværlige at rydde: I 2004 blev således kun 300 kvadratkilometer ryddet – mindre end 0,2% af totalarealet.

De traditionelle metoder til minerydning omfatter bl.a. bælte-køretøjer, der fejer foran sig med kæder. Denne metode bringer omkring 70% af minerne til sprængning.

Den gensplejsede gåsemad er udviklet til brug for minerydning på landbrugsarealer, enten som den primære metode eller som kvalitets-sikring efter traditionel minerydning.

Kilde: Landmine Monitor Report 2005; Aresa A/S, 2006

Hvordan er det at arbejde som skovhjælper? "Det er det bedste, der er sket for mig," siger Per Rasmussen efterfulgt af en lille pause, hvor de forudgående 19 år på et beskyttet værksted synes at passere forbi.

Med skovhjælpere på job

Ny opgave for skovarbejdere: Skovløber og skovhjælper arbejder side om side på Naturcenter Herstedhøje ved København.

Af Troels Rolf, Presse- og Information

Kratryddernes to-takts motorer knitrer og snurrer i Vestskoven syd for København. Uønskede vækster af japansk boghvede vælter omkuld, så der kan komme lys til bålpladsen. Klokken nærmer sig middag. Formiddagens regn er nu afløst af sol og lummer varme og sveden løber ned ad panden på de arbejdende mænd.

Per Rasmussen og Morten Feld er ansat som skovhjælpere på Herstedhøje Naturcenter, der drives af Københavns Statsskovdistrikt. De er venlige og imødekommende mænd, der knokler på med hårdt fysisk arbejde til glæde for skovens publikum. Samtidig er de psykisk udviklingshæmmede, hvilket stiller nogle særlige krav til deres arbejdsplads.

"Det er vigtigt at give præcise instruktioner og være omhyggelig med at forklare, hvordan opgaven skal udføres," fortæller Henrik Søfeldt Jørgensen, der er skovløber og dagligleder af Naturcenteret. I dag er det ham, som

instruerer skovhjælperne. "Driller den?," spørger han Per, da hans kratrydder går i stå. "Ja," svarer Per. Henrik hjælper med at få den i gang igen og retter på selen, så kratrydderen kommer til at sidde ordentligt.

Morten Feld har fundet en levende skrubbudse i buskadset, som han glad viser frem. De bliver enige om at tage den med hjem til naturcenterets terrarium. Tudser er nemlig populære blandt besøgende skoleklasser. Den tilbagelægger turen tilbage til naturcenteret i mand-skabsvognens handskerum.

"Nu ved vi, hvor vi skal hen næste gang, hvis vi skal ha flere tudser," siger Morten med et smil.

Tilbage på naturcenteret er der et leben af besøgende. En skoleklasse spiser frokost under et af halvtagene. Morten Feld fortæller, at man som skovhjælper har mange opgaver: lige fra at tænde bål og lave snobrødsdej til gæsterne til at besvare spørgsmål om alt fra prisen på kaffe og til navne på træerne. Når han ikke kender svaret, spørger han Hen-

Morten Feld: "Det er et fedt job. Det sjoveste er at bruge kratrydderen. Det er mindre sjovt at være i cafeen hele dagen. Men jeg er god til at være over det hele. – og bossen er kanon, fordi han er flink og fordi han kan lave tingene, når noget går i stykker."

SKOVHJÆLPEN

Skovhjelperordningen begyndte i august 2005.

Der er otte skovhjelper. De har en fire-dages arbejdsuge fra 8-15.

Pluk fra opgaverne: Skovhjelperne passer Cafeen. De kan tilbyde at stille telt op ude i skoven, tænde bål op, lave snobrodsdej. Skoleklasserne kan få pakket cykelvogne med båludstyr eller fiskegrej. De udfører kratrydning og kan oprense småøer.

Tanken er at ordningen skal udvides til også at omfatte skovhjelper, der skal ud og løse opgaver i skoven, med base i et nedlagt skovløbersted.

Projektet er et samarbejde mellem SNS, Skov- Natur og Fri-luftsværkstedet samt Bo og Dagtilbud i Københavns Amt.

rik. "Folk er flinke," siger Morten.

Centerets brugere er meget glade for skovhjelperne, fortæller naturcenterets leder Henrik Søfeldt Jørgensen entusiastisk:

"Der er ikke nogen tabere i det her. Alle får noget ud af det. SNS får udført opgaver, vi ellers ikke har ressourcer til at løfte. Gæsterne får en café, der er åben og en service, de ellers ikke kunne få. Samtidig oplever børn og voksne, at man godt kan være anderledes samtidig med, at man er helt fin."

For Henrik er noget af det bedste dog, at han kan se, at skovhjelperne trives. Da de begyndte var der mange, der ikke sagde ret meget. Nu er de blevet meget mere udadvendte:

"Har I sørget for at fylde benzin på? Husk at der er halv-gas på, når I trækker i startsnoren." Henrik

Søfeldt Jørgensen giver instruktion inden dagens arbejde.

"Jeg tror, at en del af det skyldes, at de nu går sammen med os skovarbejdere og andre almindelige mennesker. Jeg har jo ikke den pædagogiske indgangsvinkel og tager dem blot, som de er. Normalt arbejder de udviklingshæmmede sammen på beskyttede værksteder, hvor det er dem, der er i centrum. Hos os er det naturcenterets gæster, der er i centrum. Det ansvar har fået skovhjelperne til at vokse rigtig meget."

Alt peger på, at der vil blive brug for flere skovløbere, der ligesom Henrik Søfeldt Jørgensen kan arbejde med skovhjelperne. Det er nemlig planen at ordningen skal udvides i det kommende år.

Interessen blandt skovløberne på Københavns distrikt er heldigvis stor:

"Der er lige nu 10-12 skovløbere på listen over interesserede. Det er især folk, der har haft lidt med naturvejledning at gøre, og som ønsker at prøve kræfter med en ny arbejdsopgave og en anderledes måde at arbejde på."

Det er planen, at arbejdet med at

rådgive og vejlede skovhjelperne skal rokere mellem skovløberne, således, at den enkelte skovløber kommer til at arbejde sammen med de samme skovhjelper i en periode på cirka en måned. Det giver mulighed for, at man kan nå at lære hinanden at kende. For de udviklingshæmmede er det nemlig vigtigt med kontinuitet og tryghed. Efter en måned vender skovløberen så tilbage til sine normale opgaver i en periode.

Ude på pladsen fortæller Per Rasmussen, at han ser sig selv som *altmuligmand*, der både kan arbejde med kratrydder, tage ud og handle eller hente brænde.

"Når der er noget hist og her, så kommer jeg."

Er der nogen opgaver, du særlig godt kan lide?

"Jeg synes det hele er godt."

Er der noget, der er svært?

"De store træstammer. Det er hårdt."

□